

Maakuntien tehtäväaloista HE 15/2017

Maa- ja metsätalousvaliokunta 5.4.2017

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto
Hallitusneuvos Ilkka Turunen

Maakuntien tehtäväalat ja niiden hoitaminen

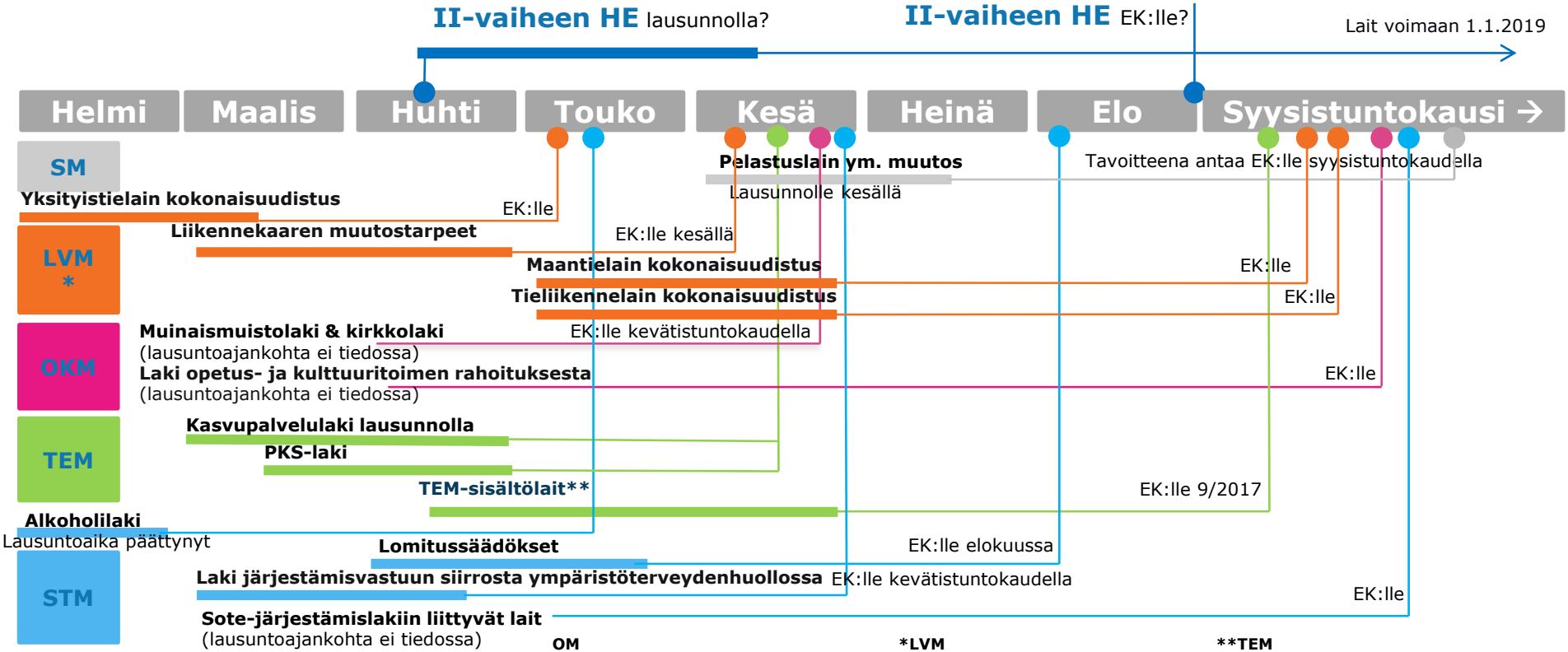
- Maakuntien tehtäväaloista säädetään tyhjentävästi maakuntalain 6 §:ssä (”maakuntien erityinen toimiala”).
  - Tehtäväaloja koskevat tehtävät siirretään maakunnille kunnista, maakuntien liitoista ja muista kuntayhtymistä, ELY-keskuksista, TE-toimistoista sekä AVI:sta.
  - Tehtävistä ja niitä koskevasta toimivallasta säädetään yksityiskohtaisesti erityislainsäädännössä.
- Maakunnilla ei ole oikeutta ottaa tehtäviä hoitaakseen eli niillä ei ole yleistä toimialaa kuten kunnilla.
  - Tällä varmistetaan selkeä vastuunjako julkisten hallintotehtävien hoitamisessa suhteessa kuntien ja valtion viranomaisten tehtäviin. Ei päällekkäistä toimivaltaa.
- Sopimukseen perustuva julkisoikeudellinen yhteistoiminta.
  - Maakunnat voivat järjestää tehtäviään yhdessä sopimuksen nojalla siten kuin maakuntalain 8 luvussa säädetään (yhteinen toimielin, yhteinen virka ja sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta).
  - Maakunta voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta (8 § 1 mom.)
- Lakisääteinen yhteistoiminta.
  - Tehtävien järjestämisvastuun kokoaminen yhdelle tai useammalle maakunnalle taikka siirtäminen yhdelle tai useammalle kunnalle, jos siitä lailla erikseen säädetään (7 § 1 ja 2 mom.).
- Maakunta voi antaa julkisen hallintotehtävän muulle kuin viranomaiselle vain, jos siitä lailla erikseen säädetään (8 § 2 mom. PL 124 §)

- Maakunnan liikelaitos (9 luku), maakunnan toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla (15 luku) ja maakuntien palvelukeskukset (16 luku)

Maakuntien tehtäväalat

- Maakunta hoitaa sille lailla säädettyjä tehtäviä mm. seuraavilla tehtäväaloilla (maakuntalaki 6 § 1 mom.):
  - terveydensuojelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut eli *ns. ympäristöterveydenhuolto* (5 kohta),
  - maatalous ja maaseudun kehittäminen (6 kohta),
  - maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta (7 kohta),
  - aluekehittämisviranomaisen tehtävät, alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja osaamisen kehittäminen, kulttuurin edistäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä kotoutumisen edistäminen (9 kohta).

Maakuntauudistuksen ”II-vaihe”

OM
Valmiuslaki (aikataulu ei tiedossa).
Saamen kielilain muutos lausunnolla (sama aikataulu kuin HE 15/2017)

***LVM**
Suomen ja Ruotsin välinen sopimus kansainvälisestä taksiliikenteestä & voimaansaattamislaki: vuoden 2018 aikana

****TEM**
Laki rekrytointi ja osaamispalveluista
Laki kotoutumisen edistämisestä
Laki alke- ja kasvupalvelun rahoittamisesta
”Tietojärjestelmälaki” (omassa aikataulussa)

”HE maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi”

- Ns. maakuntauudistuksen ”II-vaiheen” valmistelu on vireillä VM:ssä yhteistyössä ao. ministeriöiden kanssa
- Koostuu noin 220-230 lakiehdotuksesta (pääosa muutoslakeja)
  - Lait UM, OM, SM, PLM, VM, OKM, MMM, LVM, TEM, STM ja YM hallinnonaloilta
- Esityksen keskeinen sisältö:
  1. Maakunnille osoitettavien tehtävien substanssilainsäädännön muutokset
  2. Eräitä maakuntien tehtävien järjestämistä koskevia lakiehdotuksia
     - Ehdotus laiksi maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa (MMM)
     - Ehdotus laiksi maakuntien yhteistoiminnasta kala- ja vesitalousasioissa (MMM)
  3. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta sekä virastolle osoitettavien tehtävien substanssilainsäädännön muutokset
     - Valtion lupa- ja valvontavirasto on valtakunnallinen, alueilla toimiva valtioneuvoston ministeriöiden yhteinen virasto, jolle kootaan valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä ja muita oikeusturvatehtäviä aluehallintovirastoista, ELY-keskuksista ja Valvirasta
     - Laillisuusvalvontaviranomainen suhteessa maakuntaan (maakuntalaki 10 § 2 mom. + erityislait)
  4. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta sekä eräät virastolle osoitettavien tehtävien substanssilainsäädännön muutokset
  5. Muille viranomaisille osoitettavien eräiden tehtävien substanssilakeja koskevat muutokset
     - esim. Mavi, Evira, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Migri, Valtiokonttori
  6. Yhteinen voimaanpanolaki

Muita huomioita maakuntauudistuksesta

- Eläinlääkintähuoltolain 11 §:n muutos
  - Peruseläinlääkäripalvelut ja kilpailuneutraliteetti
- Ehdotus laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista (32 §)
  - Maakuntalain 13 §:ssä tarkoitetun neuvottelun (JTS-valmistelu) tueksi ja valtioneuvoston ja maakuntien välisen yhteistyön edistämiseksi valtio ja maakunnat keskustelevat vuosittain alueiden kehittämisen tavoitteista ja toimeenpanosta.
  - Keskustelujen tarkoituksena on valtion ja maakuntien yhteinen näkemys alueiden kehittämisen tavoitteista ja toimintaedellytyksistä.
- Valtion lainsäädäntövaltaan kuuluvien maaseutuhallinnon viljelijän tukitehtävien hoito Ahvenanmaalla
  - Tehtävien (ja henkilöstön, 3 htv) siirtäminen kunnilta Ahvenanmaan valtionvirastolle.

HALLITUKSEN REFORMI

Kiitos!

alueuudistus.fi

ilkka.turunen@vm.fi

SOSAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ • VALTIOVARAINMINISTERIÖ